

14. Raamattuluento: Tuomarit

Rukous/Tervetuloa

Aluksi aikamääreitä

Luennon aluksi on jälleen lyhyt katsaus aikamääreistä, lähtien Adamista, aina tuomarienkirjan alkuun asti ja vielä siitä eteenpäin.

Näyttää todennäköisimmältä, että Israel on ollut Egyptissä 430 vuotta, mutta ensin muukalaisena Luvatussa maassa ja sitten sen jälkeen Egyptissä ja sitten nämä molemmat yhteensä laskien on aikaa kulunut 430 vuotta. Tämä laskentatapa on hyvin perusteltua. Näin laskien aika saadaan sopimaan koko vanhanliiton pituuteen oikein. Tällöin kaikki muutkin laskelmat pitävät paikkansa. Voit katsoa tätä asiaa tarkemmin 3. lopunaikaluennostani, nimeltä ”Laskelmia”, jossa asiaan on paneuduttu tarkemmin.

Kun kansa lähti Egyptistä Mooseksen johdolla, aikaa Adamista oli näin laskien kulunut tuolloin **2454** vuotta. Kun Israel tuli sitten omaan maahansa Joosuan johdolla, aikaa Adamista oli kulunut **2494** vuotta. Erämaataivalhan oli kestänyt 40 vuotta. Edelliseen aikamääreeseen ovat päätyneet myös uskonpuhdistajat Martti Luther (1483–1546) ja Jean Calvin (1509–1564) ja jotkut muutkin raamatuntutkijat. Lienemme näin näissä päätelmissä aivan oikeassa seurassa.

Tämä kaikki tällainen laskeminen ei ole kuitenkaan mikään pelastuskysymys. Sen vuoksi näissä asioissa on siis oltava korjaamisen varakin mukana. Joosuan toiminnanaikaa ei ole helppo laskea, koska hänen syntymäaikaansa ei ole Raamatussa ilmoitettu. Se johtunee siitä, että hän oli Jeesuksen esikuva, ja Jeesuksenkaan syntymäaikaa muinaisuudessa ei ole ilmoitettu. Aika voidaan kuitenkin laskea ns. ”takakäteen”. Eräät laskijat arvelevat sen kestäneen 18 vuotta (Luther).

Palaamme vielä hetkeksi kuin uudelleen kertauksena siihen, mitä edellä kerrotuista ajoista on sanottu myöhemmin. ”Silloin Paavali nousi, viittasi kädellään ja alkoi puhua: *”Kuulkaa minua, israelilaiset, ja te muut, jotka pelkäätte Israelin Jumalaa! Jumala valitsi isämme, ja kun he olivat Egyptissä, vieraassa maassa, hän teki heistä suuren kansan ja johdatti heidät väkevällä kädellään sieltä pois. Neljäkymmenen vuoden ajan hän autiomaassa sieti kansansa niskurointia, ja hän hävitti Kanaanin maasta seitsemän kansaa ja jakoi näiden maat israelilaisille perintömaaksi. Tähän kaikkeen kului noin neljäsataaviisikymmentä vuotta. Sen jälkeen hän antoi heille tuomareita profeetta Samuelin aikaan saakka.”* (Gal. 3:16–20).

Aikaa jostakin tapahtumasta oli kulunut noin neljäsataa viisikymmentä vuotta Paavalin mukaan kunnes Tuomarit tulivat Israelin johtoon. Mistä ajasta on kyse? Palaamme asiaan varmaan myöhemmin.

Tuomarien kirja

Aluksi

Jatkamme nyt pääasiaa, eli alamme käydä läpi lyhyesti Tuomarien kirjaa. Palaamme noihin vuosilukuihin myöhemmin uudelleen edellisen pienen syrjähyypyn jälkeen, jos Herra näin suo.

Tuomareista alkaa uusi aikajakso Israelin kansan historiassa.

Tuomarien kirja jatkaa kerrontaa siitä, mihin Joosua jäi kansansa johtamisessa. Tuomarien kirja kertoo tapahtumien alun useamman kerran, kuin alusta alkaen uudelleen. Kirjaan kuuluu 21 lukua, joista 16 kertoo tuomareista ja loput luvut eri tapahtumista.

Jumala valitsi kansalle Joosuan jälkeen tuomareita johtamaan kansaa tässä uudessa tilanteessa. He eivät olleet toki Joosuan veroisia kansanjohtajia, vaan enempi paikallisia johtajia. Tuomareita oli kaikkiaan kaksitoista: yksitoista miestä ja yksi nainen. Joosua edusti aikanaan Jeesusta Kristusta, oli hänen esikuvansa, tuomareiden voi katsoa vastaavasti edustaneen vaikkapa apostoleja. Tosin jotkut heistä olivat Jeesuksen tavoin vapauttajia. Mutta joka tapauksessa kaikki se mahtava voittojen sarja, joka seurasi Joosuaa, muuttui pian tappioiksi tappioiden jälkeen. Kun Joosuan johtaessa voitettiin, nyt tuomarien johtaessa uudelleen ja uudelleen myös hävittiin. Tuli aluksi voittoja, mutta sitten alkoi tappioiden sarja, viholliset voittivat. Näin se usein menee kristikansankin vaelluksessa. Kun Jeesus poistuu kansan johtajan asemasta, kaaos ja luopumus jo kohta alkavat. Toisaalta jokaisen sukupolven on löydettävä elämän tie omakohtaisesti. Entisten sukupolvien eväillä ei päästä päämäärään. Herralta saadut eväät tulee olla matkaruokana.

Tietoja Kanaanin maan valloituksesta

Luemme Tuomarien kirjan alusta: *”Joosuan kuoleman jälkeen israelilaiset kysyivät Herralta ja sanoivat: ”Kenen meistä on ensiksi lähdeettävä kanaanilaisia vastaan, sotimaan heitä vastaan?” Herra vastasi: ”Juuda lähteköön; katso, minä annan maan hänen käsiinsä.” Niin Juuda sanoi veljellensä Simeonille: ”Lähde minun kanssani minun arpaosaani, ja sotikaamme kanaanilaisia vastaan, niin minäkin tulen sinun kanssasi sinun arpaosaasi.” Niin Simeon lähti hänen kanssaan. Ja Juuda lähti, ja Herra antoi kanaanilaiset ja perissiläiset heidän käsiinsä; ja he voittivat heidät Besekissä - kymmenentuhatta miestä. Ja he kohtasivat Adoni-Besekin Besekissä ja taistelivat häntä vastaan ja voittivat kanaanilaiset ja perissiläiset. Ja Adoni-Besek pakeni, mutta he ajoivat häntä takaa ja ottivat hänet kiinni ja hakkasivat häneltä peukalot ja isotvarpaat. Silloin Adoni-Besek sanoi: ”Seitsemänkymmentä kuningasta, joilta oli hakattu peukalot ja isotvarpaat, kokosi muruja minun pöytäni alta; niin kuin minä olen tehnyt, niin on Jumala minulle maksanut.” Ja he veivät hänet Jerusalemiin, ja siellä hän kuoli. Ja Juudan miehet ryhtyivät taisteluun Jerusalemia vastaan ja valloittivat sen ja surmasivat miekan terällä sen asukkaat ja pistivät kaupungin tuleen. Sen jälkeen Juudan miehet laskeutuivat sotimaan niitä kanaanilaisia vastaan, jotka asuivat Vuoristossa, Etelämaassa ja Alankomaassa.” (Tuom. 1:1–10).*

Näin alkaa siis Tuomarien kirja. Aluksi tuli voittoja, niin kuin Herra oli edeltä luvannut. Sitten alkoi tappioiden sarja. Syykin oli selvä. Heti alussa Juuda lankesi tottelemattomuuteen. Juudan suvun piti mennä yksin sotaan, mutta myös Simeon pyydettiin mukaan aivan kuin varmemmaksi vakuudeksi. Herran voimaan luottaminen ei riittänyt. Kun voitto tuli kuitenkin, syllistytettiin perissiläisen Adoni-Besekin pakanalliseen runteluun. Alkoi tappioiden taival. Luemme: *”Mutta Manasse ei saanut haltuunsa Beet-Seania ja sen tytärkaupunkeja, ei Taanakia ja sen tytärkaupunkeja, ei Doorin asukkaita ja sen tytärkaupunkeja, ei Jibleamin asukkaita ja sen tytärkaupunkeja eikä Megiddon asukkaita ja sen tytärkaupunkeja, vaan kanaanilaisten onnistui jäädä asumaan siihen maahan. Kun Israel sitten voimistui, saattoi se kanaanilaiset työveron alaisiksi, mutta ei karkottanut heitä. Efraim ei karkottanut kanaanilaisia, jotka asuivat Geserissä, ja niin kanaanilaiset jäivät asumaan sen keskeen, Geseriin. Sebulon ei karkottanut Kidronin asukkaita eikä Nahalolin asukkaita, ja niin kanaanilaiset jäivät asumaan sen keskeen, mutta joutuivat työveron alaisiksi. Asser ei karkottanut Akkon*

asukkaita eikä Siidonin asukkaita eikä myöskään Ahlabin, Aksibin, Helban, Afekin ja Rehobin asukkaita. Ja niin asserilaiset joutuivat asumaan maan asukkaiden, kanaanilaisten, keskeen, koska eivät karkottaneet heitä. Naftali ei karkottanut Beet-Semexen asukkaita eikä Beet-Anatin asukkaita ja joutui niin asumaan maan asukkaiden, kanaanilaisten, keskeen; mutta Beet-Semexen ja Beet-Anatin asukkaat joutuivat heille työveron alaisiksi. Amorilaiset tunkivat daanilaiset vuoristoon, sillä he eivät sallineet heidän laskeutua tasangolle. Ja amorilaisten onnistui jäädä asumaan Har-Herekseen, Aijaloniin ja Saalbimiin; mutta Joosefin heimon käsi kävi heille raskaaksi, ja he joutuivat työveron alaisiksi. Ja amorilaisten alue ulottui Skorpionisolasta, Seelasta, ylöspäin.” (Tuom. 1:28–36).

Nyt oli kaikki muuttunut. Enää ei toteltu Herraa oikeastaan missään asiassa. Oli alkanut luopion tie ja tappioiden kierre. Sitä on kestänyt itse asiassa Israelin kohdalla tähän päivään asti.

Mutta miksi Kanaanin asuvat kansat oli tuhottava perin juurin? Se tuntuu aikamme ihmisistä raa’alta. Yksi syy oli se, jonka Herra sanoi Israelista: ”*Koska tämä kansa on rikkonut minun liittoni, jonka minä sääsin heidän isillensä, eivätkä he ole kuulleet minun ääntäni, niin en minäkään enää karkota heidän tieltänsä ainoatakaan niistä kansoista, jotka Joosua kuollessaan jätti jäljelle. Minä tahdon näin heidän kauttansa koetella Israelia, noudattavatko he Herran tietä ja vaeltavatko sitä, niin kuin heidän isänsä tekivät, vai eivätkö.” Niin Herra jätti nämä kansat paikoilleen, karkotamatta niitä heti kohta; hän ei antanut niitä Joosuan käsiin. ” ”.*

Toinenkin syy oli selvä. Maassa asuvien kansojen syntien määrä oli kasvanut niin suureksi, että Herra halusi tuhota ne kaikki perin juurin. Heidän elintapansa epäjumalanpalveluksineen oli poistettava Luvatusta maasta. Nuo tavat eivät saaneet tulla Israelin tavoiksi. Oli palveltava yksin Herraa. Siksi heitä ei saanut jättää eloon Israelin keskelle. Esikuvana tämä tarkoittaa – kuten useasti enemmän on todettu – synnin pois kitkemistä uskovan elämässä. ”*Peratkaa pois vanha hapatus, että teistä tulisi uusi taikina, niin kuin te olettekin happamattomat; sillä onhan meidän pääsiäislauppaamme, Kristus, teurastettu.”* (1. Kor. 5:7). Luonnollinen ihminen ei toki tätä tällaista käsitä. Uu-destisyntymätön sielu ei voi kilpailla jaloa uskonkilpaa.

Mutta oli vielä muitakin syitä sotiin. Otamme kohdan Tuomarien kirjan 3. luvun alusta. ”*Nämä ovat ne kansat, jotka Herra jätti paikoilleen koetellakseen niiden kautta Israelia, kaikkia niitä, jotka eivät olleet kokeneet mitään kaikista Kanaanin sodista - hän jätti ne ainoastaan sitä varten, että israelilaisten sukupolvet saisivat kokea sotaa, hänen opettaessaan heitä sotimaan, kuitenkin ainoastaan niitä, jotka eivät ennen olleet sotaa kokeneet -: filistealaisten viisi ruhtinasta ja kaikki kanaanilaiset ja siidonilaiset ja hivviläiset, jotka asuivat Libanonin vuoristossa, Baal-Hermonin vuoresta siihen saakka, mistä mennään Hamatiin. Nämä jäivät, että hän niiden kautta koettelisi Israelia saadakseen tietää, tottelisivatko he Herran käskyjä, jotka hän Mooseksen kautta oli antanut heidän isillensä. Israelilaiset asuivat siis kanaanilaisten, heettiläisten, amorilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten keskellä, ja he ottivat heidän tyttäriänsä vaimoikseen ja antoivat omia tyttäriänsä heidän pojillensa ja palvelivat heidän jumaliansa.”* (Tuom. 3:1-6).

Israelin miesten oli opittava nytkin sotimaan. Se oli välttämätöntä. Jo nimittäin siinä vaiheessa, kun kansa lähti Egyptistä, Herra ei vienyt heitä lyhintä reittiä, eli ns. merentietä pitkin, joka meni filistealaisten alueen läpi, Luvattuun maahan, koska kansa olisi joutunut siellä taisteluun ja se taito puuttui Israelin miehiltä pitkästä orjuuden ajasta johtuen. Jumala tiesi sen. Kansa olisi palannut heti alkuunsa pelossaan takaisin Egyptiin. Osoittautui että monet miehet olivat todellisia epäuskoisia pelkureita. Viittaa tässä nyt vaikka siihen tapahtumaan kun vakoojat palasivat Luvatusta maasta ja kuulivat kuinka voimakkaita kansoja siellä eli. Miehet ja koko kansa alkoivat pelätä ja itkeä kohtalooan. Niin Herra vei heidät erämaahan.

Eräs syy siihen, että Kanaanin maahan oli jäänyt viholliskansoja Joosuan jäljiltä, oli siis myös se, että Herra koetteli Israelia, kuinka kuuliainen se olisi Herralle Jumalalle.

Näin oli siis useita syitä, jotka vaikuttivat siihen, että Israelia koeteltiin. Tässäkin on monia esikuvia meille lopunajan uskoville. Herra opettaa meitä kilvoittelemaan, eli käymään hengellistä so-

taa, jaloa uskon kilvoitusta monien elämämme vaikeuksien ja vihollistemme avulla. Jos elämäämme kuuluu vielä paljon synnin juuria ja -sidoksia; valehtelua, petosta, herjausta ja huutoa, katkeraa kii-vautta, lain kirousta, maailman mielisyyttä ja kilvoittelemattomuutta, ei Jumalan rauhasta ole vielä tietoakaan. Taisteluun on meidät kutsuttu. Tai kun omaan uskon maailmamme, luvattuun maahamme, kuuluu paljon järjenpäätelmiä tai tunnekeskeisyyttä, itsekeskeisyyttä, suoranaista narsismia, isien perinnäissääntöjä ja muuta tämänkaltaista epäjumalanpalvelusta, Herra ei voi käyttää meitä työssään tahtomallaan tavalla. Vihollinen on silloin vielä voitolla, maailma on silloin voitolla ja elämme monin tavoin sen orjuudessa niin kuin Israel tuomarien aikana.

Sitä vastoin mitä paremmin turmeltunut luontomme on ristillä ja pysyy kuoletettuna, sitä suu-rempi rauha ja ilo vallitsevat sisimmässämme ja turvallinen luottamus täyttää elämämme. Kun annamme kunnian Jumalalle ja annamme hänen taistella puolestamme, saamme myös voittoja. Herra sanoi kerran Moosekselle: ”*Herra sotii teidän puolestanne, ja te olkaa hiljaa.*” (2. Moos. 14:14).

Mutta koska israelilaiset eivät vielääkään noudattaneet annettuja käskyjä ja ohjeita, eivät totelleet Herraa, Herran enkelin oli puututtava tapahtumien kulkuun.

Herran enkeli nuhtelee israelilaisia

”*Ja Herran enkeli tuli Gilgalista ylös Bookimiin. Ja hän sanoi: "Minä johdatin teidät Egyptistä ja toin teidät maahan, jonka minä valalla vannaen olin luvannut teidän isillenne, ja sanoin: 'Minä en riko liittoani teidän kanssanne ikinä. Te taas älkää tehkö liittoa tämän maan asukasten kanssa, vaan kukistakaa heidän alttarinsa.' Mutta te ette ole kuulleet minun ääntäni. Mitä olettekaan tehneet! Niinpä minä nyt sanon teille: Minä en karkota heitä teidän tieltänne, vaan heistä tulee teille ahdistajat, ja heidän jumalansa tulevat teille ansaksi."* Ja kun Herran enkeli oli puhunut nämä sanat kaikille israelilaisille, korotti kansa äänensä ja itki. Ja he antoivat sille paikalle nimen Bookim; ja he uhrasivat siinä Herralle.” (Tuom. 2:1-5).

Sitten alkaa Tuomarien kirja kuin alusta. Luemme pidemmän jakson tapahtumista.

Israel Joosuan kuoltua

”*Kun Joosua oli päästänyt kansan menemään, menivät israelilaiset kukin perintöosallensa, ottaakseen maan omaksensa. Ja kansa palveli Herraa Joosuan koko elinajan ja niiden vanhinten koko elinajan, jotka elivät vielä kauan Joosuan jälkeen ja jotka olivat nähneet kaikki ne suuret teot, jotka Herra oli Israelille tehnyt. Mutta Herran palvelija Joosua, Nuunin poika, kuoli sadan kymmenen vuoden vanhana. Ja he hautasivat hänet hänen perintöosansa alueelle Timnat-Herekseen, Efraimin vuoristoon, pohjoispuolelle Gaas-vuorta. Ja kun koko sekin sukupolvi oli tullut kootuksi isiensä tykö, nousi heidän jälkeensä toinen sukupolvi, joka ei tuntenut Herraa eikä niitä tekoja, jotka hän oli Israelille tehnyt. Niin israelilaiset tekivät sitä, mikä oli paha Herran silmissä, ja palvelivat baaleja ja hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, joka oli vienyt heidät pois Egyptin maasta, ja lähtivät kulkemaan muiden jumalien jäljessä, niiden kansojen jumalien, jotka asuivat heidän ympärillensä, kumarsivat niitä ja vihoittivat Herran. Mutta kun he hylkäsivät Herran ja palvelivat baalia ja astarteja, niin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän antoi heidät ryöstäjien käsiin, jotka ryöstivät heitä, ja myi heidät heidän ympärillään asuvien vihollisten käsiin, niin etteivät he enää voineet kestää vihollistensa edessä. Mihin ikinä he lähtivätkin, oli Herran käsi heitä vastaan, tuottaen onnettomuutta, niin kuin Herra oli puhunut ja niin kuin Herra oli heille vannonut; ja niin he joutuivat suureen ahdinkoon. Silloin Herra herätti tuomareita, jotka pelastivat heidät heidän ryöstäjäinsä käsistä. Mutta he eivät totelleet tuomareitansakaan, vaan kulkivat haureudessa muiden jumalien jäljessä ja kumarsivat niitä. Pian he poikkesivat siltä tieltä, jota heidän isänsä, Herran käskyjä totellen, olivat kulkeneet; he eivät tehneet niin. Kun siis Herra herätti heille tuomareita, niin Herra oli tuomarin kanssa ja pelasti heidät heidän vihollistensa käsistä niin kauaksi aikaa, kuin tuomari eli; sillä Herran tuli sääli, kun he voihkivat sortajainsa ja vaivaajainsa käsissä. Mutta kun tuomari kuoli, vaelsivat he jälleen kelvottomasti, vielä pahemmin kuin heidän isänsä, kulkien muiden juma-*

lien jäljessä, palvelen ja kumartaen niitä. He eivät lakanneet teoistansa eivätkä paatuneesta vaeluksestansa. Niin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän sanoi: "Koska tämä kansa on rikkonut minun liittoni, jonka minä sääsin heidän isillensä, eivätkä he ole kuulleet minun ääntäni, niin en minäkään enää karkota heidän tieltänsä aino atakaan niistä kansoista, jotka Joosua kuollessaan jätti jäljelle. Minä tahdon näin heidän kauttansa koetella Israelia, noudattavatko he Herran tietä ja vaeltavatko sitä, niin kuin heidän isänsä tekivät, vai eivätkö." Niin Herra jätti nämä kansat paikoilleen, karkottamatta niitä heti kohta; hän ei antanut niitä Joosuan käsiin." (Tuom. 2:7–23).

Alkoi todellinen tuomarien aika. Seuraavassa on lyhyt katsaus eri tuomareihin.

Otniel tuomarina 40 vuotta

"Israelilaiset tekivät sitä, mikä oli paha Herran silmissä, ja unhottivat Herran, Jumalansa, ja palvelivat baaleja ja aseroita. Kun Herran viha syttyi Israelia kohtaan, hän antoi heidät Kuusan-Risataimin, Mesopotamian kuninkaan, käsiin ja palvelivat häntä kahdeksan vuotta. Kun israelilaiset huusivat Herraa, Herra herätti israelilaisille Otnielin, Kenaan, Kaalebin nuoremman veljen, pojan vapauttamaan kansan Kuusan-Risataimin, Aramin kuninkaan, hänen käsistä. Maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta; sitten Otniel, Kenaan poika, kuoli."

Eehud tuomarina kahdeksankymmentä vuotta

"Israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä oli paha Herran silmissä. Herra vahvisti Eglonin, Mooabin kuninkaan, Israelia väkevämmäksi. Tämä kokosi luoksensa ammonilaiset ja amalekilaiset, lähti liikkeelle ja voitti Israelin, ja he valtasivat Palmukaupungin. Israelilaiset palvelivat Eglonia, mooabilaisten kuningasta, kahdeksantoista vuotta. Kun israelilaiset huusivat Herraa, Herra herätti heille vapauttajan, benjaminilaisen Eehudin, Geeran pojan, vasenkätisen miehen. Lyhyesti kuvattuna Eehudin kieroudella he voittivat Mooabin, eikä ainoakaan päässyt pakoon. Mooab nöyrytyi silloin Israelin käden alle. Ja maassa oli rauha kahdeksankymmentä vuotta."

Samgar tuomarina 40 vuotta

Seuraavaksi nousi tuomariksi Eehudin jälkeen Samgar, Anatin poika. Hän surmasi filistealaisia kuusisataa miestä häränpistimellä; hänkin vapautti Israelin vihollisten käsistä. Hän hallitsi 40 vuotta. Sitten oli vuorossa Debora ja Baarak.

Debora ja Baarak. Debora tuomarina 40 vuotta

"Mutta Eehudin kuoltua israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä oli paha Herran silmissä. Silloin Herra myi heidät Jaabinin, Kanaanin kuninkaan, käsiin, joka hallitsi Haasorissa. Hänen sotapäällikkönsä oli Siisera, joka asui Haroset-Goojimissa. Ja israelilaiset huusivat Herraa, sillä Siiseralla oli yhdeksänsadat raudoitetut sotavaunut, ja hän sorti ankarasti israelilaisia kaksikymmentä vuotta. Mutta Debora, naisprofeetta, Lappidotin vaimo, oli siihen aikaan tuomarina Israelissa. Hän lähetti kutsumaan Baarakin, Abinoamin pojan, Naftalin Kedeksestä, ja hän sanoi hänelle: "Näin käskee Herra, Israelin Jumala: Lähde ja mene Taaborin vuorelle ja ota mukaasi kymmenentuhatta miestä naftalilaisia ja sebulonilaisia. Ja minä tuon sinun luoksesi Kiisonin purolle Siiseran, Jaabinin sotapäällikön, sotavaunuineen ja laumoineen ja annan hänet sinun käsiisi." " (Tuom. 4: 1-7).

Lyhyesti kerrottuna Baarak voitti Siiseran suuren joukon Deboran avulla, kun Baarak ei ilman Deboraa uskaltanut käydä sotaan Siiseraa vastaan. Siisera pakeni Kanaanin kuninkaan Jaabinin luo, mutta hänen vaimonsa surmasi telttavaarnalla Siiseran. Jaabini joutui tästä suureen häpeään. Israelilaiset tuhosivat myös Jaabinin, Kanaanin kuninkaan.

Deboran laulu

Sinä päivänä Debora ja Baarak, Abinoamin poika, lauloivat ylistys- ja kiitoslaulun Herralle ja he pilkkasivat siinä Siiseraa ja Kanaanin kuningasta Jaabinia. Laulu päättyy seuraavasti: "Niin häviä-

vät kaikki sinun vihollisesi, Herra. Mutta ne, jotka häntä rakastavat, ovat niin kuin aurinko, kun se nousee voimassansa." "Ja maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta." (Tuom. 6:1 asti).

Gideonin kutsuminen

Mutta israelilaiset tekivät taas kerran sitä, mikä oli Herran silmissä paha. Nyt Herra antoi heidät Midianilaisten käsiin seitsemäksi vuodeksi. Israel sai tuntea nyt Midianilaisten voimaa. Israelilaiset tekivät suojakseen midianilaisia vastaan onkaloita, joita oli vuorissa, luolia ja vuorilinnoja. Midianilaiset hävittivät jatkuvasti kaiken israelilaisten kylvämän viljan sadon. Amalekilaiset ja Idän miehet ja hyökkäilivät heidän kimppuunsa joka kerta kun israelilaiset olivat kylväneet he ja hävittivät sadon Gassaa myöten eivätkä jättäneet elintarpeita Israeliin, eivätkä karjaa. Silloin Israel joutui suureen kurjuuteen. He alkoivat huutaa jälleen Herraa avuksi. Herra lähetti tuolloin israelilaisten luo profeetan, Gideonin, joka sanoi kansalle: *"Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä johdatin teidät Egyptistä ja vein teidät pois orjuuden pesästä; minä pelastin teidät egyptiläisten käsistä ja kaikkien teidän sortajainne käsistä; minä karkoitin heidät teidän tieltänne ja annoin teille heidän maansa. Ja minä sanoin teille: Minä olen Herra, teidän Jumalanne, älkää peljätkö amorilaisten jumalia, joiden maassa te asutte. Mutta te ette kuulleet minun ääntäni."* Ja Herran enkeli tuli ja istui Ofran tammen alle, joka oli abieserilaisen Jooaan oma, juuri kun tämän poika Gideon oli puimassa nisuja viinikuurnassa, korjatakse ne talteen midianilaisilta. Ja Herran enkeli ilmestyi hänelle ja sanoi hänelle: *"Herra olkoon sinun kanssasi, sinä sotaurho!"* (Tuom. 6:11+).

Jumala sanoi tuota surkeaa pelkuria ja epäilijää sotaurhoksi. Jumala näkee paremmin kuin me. Mutta tästä alkaa pitkä kertomus Gideonin johtajuudesta. Aivan ensiksi Gideon koettelee Herraa nähdäkseen onko Herran lupaukset tosia. Ne kaikki olivat totta ja ne toteutuivat.

Koska Gideonin ja muidenkin tuomarien vaiheista kerrotut kertomukset ovat todella pitkiä ja aikaa vieviä, niitä on seuraavassa käyty läpi vain pinnallisesti. Toisaalta on Suomessa hyviä luennoitsijoita, jotka ovat käyneet näitäkin tekstejä läpi lähes jae jakeelta. Siksi ei ole mielekästä näillä luennoilla käydä kaikkea tätä kertomusosaa kovin tarkasti läpi. Siksi ei kannata toistettua toistaa. Tässä viitataan esimerkiksi Jukka Norvannon luentoisiin "Raamattu kannesta kanteen", jotka antavat yksityiskohtaisemman kuvauksen Raamatun sisällöistä.

Gideon voittaa midianilaiset

Seuraavassa lyhennytyssä lainauksessa kerrotaan miten Gideon voittaa midianilaiset.

Varhain seuraavana aamuna Gideonin, jonka toinen nimi oli Jerubbaal ja kaikki väki joka oli hänen kanssaan Mooren kukkulalla, leiriytyi Harodin lähteelle. Lähellä tätä paikkaa, pohjoiseen taasangolla, oli Midianilaisten leiri. Mutta Herra sanoi Gideonille, että hänellä on liian paljon väkeä mukanaan antaakseen Midianin heidän käsiinsä. Israel voisi kerskua: *"Oma käteni vapautti minut"*. Niinpä Herra antoi neuvon: *"Se, joka pelkää ja on arka, palatkoon takaisin ja väistyköön Gileadin vuorilta."* Niinpä kaksikymmentäkaksi tuhatta palasi takaisin ja vain kymmentuhatta jäi.

Mutta vieläkin Herra sanoi: *"Vielä on väkeä liian paljon. Heidät on vietävä veden ääreen, jossa Herra erottaa oikeat miehet joukosta. Jokainen joka latkii vettä kielellään, niin kuin koira ja toisaalta ne, jotka laskeutuvat polvilleen juodaksensa."* Kolmesataa miestä latki ja kaikki muu väki joi polvillaan. Herra sanoi Gideonille: *"Niillä kolmellasadalla miehellä, jotka latkivat, minä vapautan teidät ja annan Midianin sinun käsiisi; kaikki muu väki menkään kukin kotiinsa."*

Eräs Gideonia uni vahvasti vielä häntä saamaan voiton vihollisista.

Gideon jakoi tuon vähäisen väen kolmeen osaan ja sanoi heille: *"Tarkatkaa minua ja tehkää niin kuin minä; kun minä olen tullut leirin laitaan, niin tehkää, niin kuin minä teen. Kun minä ja kaikki, jotka ovat minun kanssani, puhallamme pasuunoihin, niin puhaltakaa tekin pasuunoihin kaikkialla leirin ympärillä ja huutakaa: 'Herran ja Gideonin puolesta!'"* Niin Gideon joukkoineen sai voiton vihollisista. Herra käänsi toisen miekan toista vastaan koko leirissä, ja leiri pakeni Beet-Sittaaan asti Sereraan päin, Tabbatin luona olevan Aabel-Meholan rantaan saakka."

Paljon muuta olisi kerrottavana Gideonista. Mutta lopuksi kerrottakoon kuinka Gideonkin lanke- si. Häntä pyydettiin kuninkaaksi, mutta hän kieltäytyi, mutta sen sijaan hän pyysi miehiltään heidän saaliiksi saamansa nenärenkaat ja ”*Ja Gideon valmisti niistä kasukan, jonka hän sijoitti kaupunkiin- sa Ofraan, ja koko Israel kulki haureudessa siellä sen jäljessä. Ja se tuli ansaksi Gideonille ja hän- nen perheellensä*”. (Tuom. 8: 27).

Lopuksi kerrotaan: ”*Mutta kun Gideon oli kuollut, niin israelilaiset lähtivät jälleen haureudessa kulkemaan baalien jäljessä ja ottivat Baal-Beritin jumalaksensa. Eivätkä israelilaiset enää muista- neet Herraa, Jumalaansa, joka oli pelastanut heidät kaikkien heidän vihollistensa käsistä, jotka asuivat heidän ympärillään. Eivät he myöskään tehneet Jerubbaalin, Gideonin, perheelle laupeutta kaiken sen hyvän tähden, mitä hän oli tehnyt Israelille.*” (Tuom. 33–35).

Seuraa viisi lukua, jotka jätämme käsittelemättä niiden laajuuden tähden, joten ne eivät mahdu näinkin tiivistettyyn kerrontaan. Kertomukset ovat pitkiä ja yksityiskohtaisia. Niiden läpikäyminen olisi suunnilleen samaa jos lukisin ne kokonaan Raamatusta. Siihen taas kuluisi useampi luento, joten se lienee tarpeetonta kun jokainen voi lukea tapahtumat itsekin Raamatusta. Niissä ei ole myöskään kovin runsaasti varsinaista hengellistä opetusta jos ei sitten käytä runsaasti mielikuvitus- ta, joten siinä tarkoituksessa niiden tarkka kertominen ei ole mielekästä tässä. Kumarran syvään niille, jotka ovat sen tehneet.

Sen sijaan erästä sankaria emme voi unohtaa ja hän Simson. Hän oli nasiiri, Jumalalle erotettu, ja vihitty. Joka teki tuona aikana nasiirilupauksen ja vihkiytyi Herralle, joutui pidättäytymään viinistä ja väkijuomista, eikä hän saanut koskea mihinkään kuolleeseen. Simson ei itse valinnut nasiiriut- taan, vaan Herran oli hänet valinnut ja pyhittävä äidin kohdusta saakka. Ei edes hänen äitinsäkään saanut koskea mihinkään saastaiseen.

Simson toimi tuomarina Israelissa 20 vuotta. Hän taisteli erityisesti filistealaisia vastaan, jotka asuivat Välimeren rannalla, nykyisen Gazan kaistaleella. Mutta Simson oli luonnoltaan lihallinen ja lankeava. Suuri lankeemus kohtasi myös häntä, kun hän ihastui Soorekin laaksossa asuvaan nai- seen, jonka nimi oli Delila. Filistealaiset sanoivat: ”*viekoittele hänet ja ota selko, missä hänen suuri voimansa on ja miten voisimme voittaa hänet....*” Simsonilla oli valtaiset voimat; monen miehen, jopa monen karhun voimat. Mutta tuon kehotuksen jälkeen Delila vaivasi Simsonia ja ahdisti uudel- leen ja uudelleen. Lopulta Simson kertoi hänelle salaisuutensa: ”*Ei ole partaveitsi minun päätäni koskettanut, sillä minä olen Jumalan nasiiri äitini kohdusta saakka, jos minun hiukseni ajetaan, niin voimani poistuu minusta, ja minä tulen heikoksi ja olen niin kuin muutkin ihmiset.*”

Delila nukutti sitten Simsonin polvilleen ja kutsui paikalle miehen, joka leikkasi hänen päänsä seitsemän palmikkoa ja Simson menetti voimansa. Simson ajatteli: ”*kyllä minä selviydyn niin kuin aina ennenkin....*” Mutta Herran voima oli poistunut hänestä ja filistealaiset ottivat hänet kiinni ja puhkaisivat hänen silmänsä. He veivät hänet Gassaan jossa kytkivät hänet vaskikahleisiin, ja hänen täytyi jauhaa viljaa vankilassa.

Mutta aika kului ja Simsonin tukka kasvoi. Sitten kerran tuli filistealaisten suuri uskonnollinen juhla Daagon jumalan kunniaksi. Heidän temppelinsä oli täynnä ruhtinaita ja muuta kansaa, tuhan- sittain. Simsonia kutsuttiin nyt huvittamaan vieraita. Kun hän tuli perille, hän pyysi sitä poikaa, joka häntä talutti, viemään itsensä pylväitten luokse, jotka kannattelivat rakennusta. ”*Silloin Simson huusi Herraa ja sanoi: “Herra, Herra, muista minua ja vahvista minua ainoastaan tämä kerta, oi Ju- mala, niin että saisin filistealaisille kostetuksi molemmat silmät.*” Sitten hän nojasi koko voimal- laan, joka oli palannut, pylväitä vastaan ja huusi: ”*Menköön oma henkeni yhdessä filistealaisten kanssa!*” *Ja hän taivuttautui eteenpäin niin rajusti, että rakennus luhistui ruhtinasten ja kaiken siinä olevan kansan päälle. Ja kuolleita, jotka hän surmasi kuollessaan, oli enemmän kuin niitä, jotka hän oli surmannut eläessään.*” (Tuom. 16:30).

Päätämme tähän Tuomarien kirjan kerronnan. Voit lukea kaiken omasta Raamatustasi ja oppia tar- kemmin Herran ihmeellisestä kärsivällisyydestä ja voimasta kansansa keskellä.

Tuomarien aika (Tuomarien kirja) kunkin tuomarin toiminta-aika vuosina.

Kansa on Kusan-Riseataimin alaisuudessa (Tuom. 3:8)	8
Tuomarina Othel 40 v (Tuom. 3:11)	40
Kansa on Eglomin alaisuudessa 18 v (Tuom. 3:14)	18
Tuomarina on Ehud 80 v (Tuom. 3:30)	80
Samgar (Tuom. 3:31) (Ei ilmoitettua aikaa)	0
Tuomarina on Debora 40 v (Tuom. 5:3)	40
Kansa on Midianin alaisuudessa 7v (Tuom. 6:1)	7
Tuomarina on Gideon 40 v (Tuom. 8:26)	40
Tuomarina on Abimelek 3 v (Tuom. 9:22)	3
Tuomarina on Tola 23 v (Tuom. 10:2)	23
Tuomarina on Jair 22 v (Tuom. 10:3)	22
Tuomarina on Jefta 6 v (Tuom. 12:7)	6
Tuomarina on Ibsam 7 v (Tuom. 12:9)	7
Tuomarina on Elon 10 v (Tuom. 12:11)	10
Tuomarina on Abdon 8 v (Tuom. 12:14)	8
Tuomarina on Simson 20 v (Tuom. 16:31)	20

Tuomarien aika on ollut edelliset annetut luvut yhteen laskien 332 vuotta.

Tästä eteenpäin ei ole mielekäästä laskea vuosia Adamista alkaen jatkuvasti eteenpäin, koska pääsemme suoraan 1. temppelin rakentamiseen Salomonin hallituskaudella. Luemme näet 1. Kuningastenkirjasta seuraavaa: ”*Neljäntenäsadantena kahdeksantenakymmenentenä vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, neljäntenä vuotena siitä, kun Salomo oli tullut Israelin kuninkaaksi, alkoi hän siiv-kuussa, joka on toinen kuukausi, rakentaa temppeliä Herralle.*” (1. Kun. 6:1+).

Tämä tapahtui vuonna **2934** Adamista lukien.

Tuomarien kirjan loppusanat kuvaavat tuon ajan henkeä ja elämää. ”*Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa; jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein*” (Tuom. 21:25).

Lainaamme lopuksi palan Heprealaiskirjettä tämän luennon lopuksi. Heprealaiskirjeessä sanotaan: ”*Ja mitä minä vielä sanoisin? Sillä minulta loppuisi aika, jos kertoisin Gideonista, Baarakista, Simsonista, Jeftasta, Daavidista ja Samuelista ja profeetoista, jotka uskon kautta kukistivat valtakuntia, pitivät vanhurskautta voimassa, saivat kokea lupauksien toteutumista, tukkivat jalopeurain kidat, sammuttivat tulen voiman, pääsivät miekanteriä pakoön, voimistuivat heikkoudesta, tulivat väkeviksi sodassa, ajoivat pakoön muukalaisten sotajoukot.*” (Hepr. 11:32–34).

Amen.